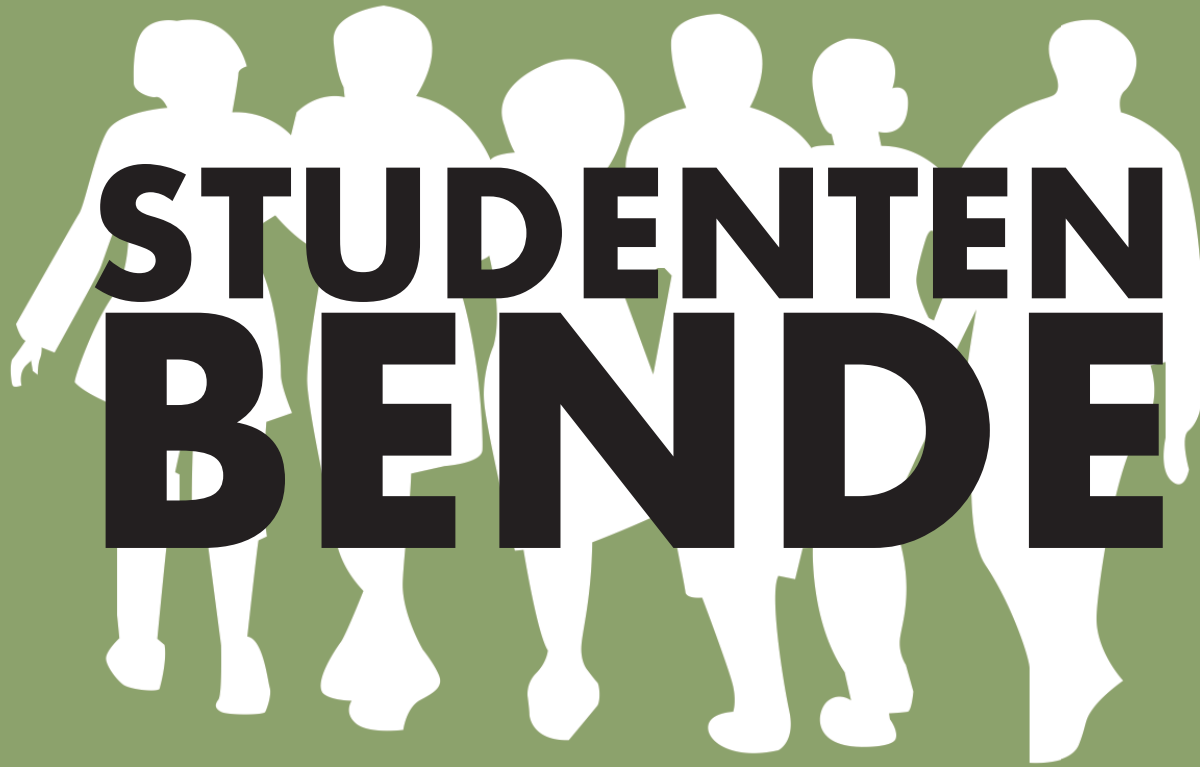

De

**als plaats waar ik
K&S leerde kennen**

De Studentenbende. Het doet denken aan een gangster-verhaal. Of aan de bende van de Zwarte Hand van Pietje Bell. Zelf was ik (Derk) deel van de 'bende' tijdens mijn stage bij Kessels & Smit. Dat is een groep van studenten en geïnteresseerde collega's die samen werken aan onderzoek. Ik heb in die tijd veel gelijkwaardigheid gevoeld en de interesse die ik in collega's toonde was wederzijds. Het was daarin fijn te vertrekken vanuit een concreet eigen onderzoek. In mijn geval was dat een project waarin ik de impact van een leiderschapstraject bij een klant onderzocht. Met de 'bende' besprak ik de voortgang van deze klus. Daarnaast liep ik mee met adviseurs om een kijkje in hun keuken te nemen. In dat opzicht is K&S net een speeltuin. Toen ik bij de Studentenbende kwam, was die een begrip bij de collega's. Dat is niet altijd zo geweest. Hoe geef je dat samenwerken met studenten vorm? Hoe doen we dat nu en hoe deden we dat vroeger? In gesprek met Suzanne Verdonschot, Ans Grotendorst en Lauren Vos ga ik op zoek naar het geheim van de Studentenbende!

Geen typische stagestudent

Bij het woord stagiair zie je misschien meteen het klassieke beeld voor je: koffie halen, kopiëren, meekijken en niet te veel zeggen ... Gelukkig kom je dat in weinig organisaties nog tegen, hoewel er op sommige plekken nog wel iets van dat klassieke gedachtegoed te merken is. Tijdens mijn stagetijd bij K&S belandde ik in de omgekeerde wereld. Zo kreeg ik een zelfstandige opdracht bij een klant, waar ik een impactonderzoek uitvoerde. Ik had de regie over mijn eigen tijd: de 32 stage-uren per week mocht ik naar eigen inzicht indelen. Tegelijkertijd waren er studenten die eenzelfde soort onderzoek bij andere klanten deden. Regelmatig kwam onze Studentenbende bijeen om van elkaars onderzoeken te leren. Daarnaast had ik mijn eigen 'appelboom', twee adviseurs die met me meekeken naar de ontwikkelingen die ik doormaakte. Zij moedigden me aan om mee te lopen met henzelf en andere adviseurs om wat te zien van het werk. Die uitstapjes gaven mij een beeld van het vakgebied én specifiek van de werkwijze van K&S. Er was niets te merken van een ondergeschikte rol als stagiair. Sterker nog, geen adviseur die zich te beroerd voelde om een cappuccino voor mij te maken.

Studenten stellen vragen die je zelf niet meer stelt

Volgens Ans is het principe van studenten die onderaan de ladder moeten beginnen en vooral moeten luisteren naar hun meerdere niet effectief. Ze vertelt: “Ik zag het als een opdracht om tegenwicht te bieden aan dat klassieke beeld. Ik heb altijd met studenten samengewerkt en daar veel van geleerd. Ze durven vragen te stellen die ik op een gegeven moment niet meer stelde. Of ze kwamen met een verrassende aanpak bij een klant, waar ik nog niet eerder over nagedacht had.” Die manier van samenwerken sluit aan op de principes van K&S. Ans zegt hierover: “Studenten worden geïntroduceerd in het vakgebied en krijgen veel meer contacten met collega’s. Zonder hiërarchie, maar vanuit gelijkwaardigheid en wederzijdsheid.” Suzanne vult aan: “Ik heb zelf ervaren hoe fijn het is als je mensen hebt met ervaring die je een entree bieden en je serieus nemen. Zonder dat je het gevoel krijgt dat je eerst maar eens volwassene moet worden en dan pas mag bijdragen. In lijn met mijn eigen ervaring wil ik nu zelf ook plek maken voor mensen die in het vak willen beginnen.” Lauren, op het moment van schrijven student bij de Studentenbende, herkent zich hierin: “Ik heb het gevoel dat ik word meegenomen in alles wat er binnen K&S speelt. Ik mag overal aan meedoen, zoals K&S-dagen en workshops. Ook vragen collega’s of ik zin en tijd heb om mee te gaan naar een klant. Zo voel ik me een gelijkwaardige collega.”

Je moet soms je eigen denkbeelden loslaten

Wat is het geheim van zo’n studentenbende? Om die vraag te beantwoorden ga ik terug naar de oorsprong. Ans vertelt dat studenten binnen K&S aanvankelijk meer een-op-een begeleiding kregen, gericht op een afstudeeronderzoek. Later werd er gezocht naar andere vormen van samenwerking met studenten. Een belangrijk moment hierin was het oprichten van Students on Stage. Dit deed Giel Kirkels in samenwerking met Ans. Hierover vertelt ze: “We werkten voor een klus bij Humanitas met een

aantal studenten. We hebben ze daar zelfstandig ingezet. Er was een moment waarop Giel met Students on Stage een ‘guerrilla’-aanpak had bedacht. Ze gingen de organisatie ‘in’ en ‘overvielen’ mensen voor een interview. Daar had ik een aarzeling bij, maar ik wist het uiteindelijk los te laten en ik gaf ze de volledige zelfstandigheid. Dat was eigenlijk het eerste moment dat we duidelijk merkten hoe krachtig het werkt om met een groep te zijn. Dat maakt het ook mogelijk dat je meer zichtbaar bent binnen het gezelschap.”

Impactonderzoek als gedeeld onderwerp

In dit licht is het handig om een onderwerp te hebben waar je onderzoek naar doet. Die keuze is voor een student niet altijd makkelijk. Suzanne: “Wat ik me herinner is dat we voorheen vertrokken vanuit vragen als: Waar ligt jouw passie? Waar wil jij onderzoek naar doen? Ik weet nog dat ik dat zelf moeilijk vond. Ik vond veel leuk, en wilde juist het werk leren kennen, dus ik dacht: geef me maar iets om te doen!” Het bleek een slimme zet om een groep studenten samen te brengen en te vertrekken vanuit een gezamenlijk onderwerp. Om van daaruit je nieuwsgierigheid te ontdekken. Suzanne

vertelt hoe impactonderzoek het verbindende element werd voor een telkens wisselende groep studenten: “Ik las de aanpak van Brinkerhoff voor het doen van impactonderzoek, de ‘success case method’. Ik raakte erdoor geïnspireerd en stelde mezelf de vraag hoe het komt dat we vaak niet weten wat de impact is van ons werk. Tegelijkertijd kwamen er veel aanvragen van studenten voor een stage. Door die twee te combineren, is de kern verschoven van het werken aan een onderwerp waar je passie ligt, naar het doen van een eigen project bij een eigen klant.” Inmiddels zijn in vier jaar tijd meer dan twintig impactonderzoeken uitgevoerd.

Ik heb zelf ervaren
hoe fijn het is als je
mensen hebt met
ervaring die je een
entree bieden en je
serieus nemen

Nu voelt het veel
meer als mijn eigen
onderzoek, mijn
eigen project

Een onderzoek als alibi

Over haar start als stagiair bij K&S zegt Lauren het volgende: "Ik kende het concept 'impactonderzoek' nog niet. Dat was ook niet mijn directe aanleiding om bij K&S stage te komen lopen. Het leek me vooral een heel leuke club waar ik veel zou kunnen leren. Voordat ik me verdiepte in impactonderzoek realiseerde ik me niet dat je op die manier onderzoek kon doen en had ik nog niet op zo'n manier naar impact gekeken. Zelf vind ik veel interessant en als student weet je nog lang niet wat er allemaal in een bedrijf speelt. Ik zou bijvoorbeeld nooit denken aan emotie en agressie en dat je daar als gemeente veel mee te maken hebt. Via het impactonderzoek kon ik me erin verdiepen. Dat vind ik tot dusver ontzettend interessant." Suzanne vult aan: "Het doen van zo'n onderzoek bij een klant is in feite een alibi om het echte werk te ervaren in een eigen project in een professionele context. Je hebt de verantwoordelijkheid over een eigen onderzoek bij een echte opdrachtgever, daar komt van alles bij kijken. Daarnaast leer je concreet werken met de 'success case method'."

De universiteit is soms sturend maar je wilt je eigen project

Dat doet Lauren denken aan haar bachelorscriptie: "Ik merkte dat ik op de universiteit tijdens mijn onderzoek best wel gestuurd werd. Mijn begeleider wist goed waar ze naartoe wilde. Nu voelt het veel meer als mijn eigen onderzoek, mijn eigen project. Eens in de twee weken komen we bij elkaar tijdens een Studentenbende-meeting. In zo'n bijeenkomst bespreken we ieders voortgang in de onderzoeken, waardoor we met elkaar sparren en met elkaar leren."

De soms strenge criteria waar onderzoeken in het kader van je opleiding aan de universiteit aan moeten voldoen, herkent Ans. "Wat ik me herinner van studentenbegeleiding vanuit de universiteit, is dat het voor mij soms praten als brugman was om op één lijn te komen met de begeleider van daar. Soms hadden we zulke verschillende gedachten over de aanpak. Universiteiten waren met name gericht op kwantitatief onderzoek. Voor ons zijn feiten en cijfers belangrijk, maar we hechten ook veel belang aan kwalitatief onderzoek, juist als het gaat om sociale onderwerpen. Bovendien wilden we studenten echt kennis laten maken met het werkveld, daar past voor ons ook een

relationele benadering bij. Gelukkig is het gesteggel met de universiteiten nooit een reden geweest om een student terug te trekken." Ik vraag Suzanne of ze dat herkent: "Ik werk veel met studenten die bij ons komen voor stage. Dat biedt vaak meer mogelijkheden voor een eigen invulling dan een masterscriptie. Zo'n scriptie moet voldoen aan strikte wetenschappelijke eisen. Terwijl een stage er juist op gericht is dat studenten het werkgebied leren kennen. Daar past impactonderzoek uitstekend bij. Inmiddels hebben we goede contacten met verschillende stagebegeleiders. Dat werkt prettig. Door de inbreng van de opleiding wordt het onderzoek vaak verrijkt en inhoudelijk verdiept."

De bende als structurele vorm van samenwerken

Suzanne: "Waar ik trots op ben, is dat we met de studentenbende een levendige 'community' zijn waarin we elkaars vragen bespreken en ook nieuwe thema's verkennen. Het helpt hierbij dat het gelukt is om de Studentenbende een economische basis te geven. Klanten betalen voor een impactonderzoek. Met dat geld kan ik de vergoeding voor studenten betalen en mijn eigen tijd vergoeden. Op die manier ontstaat ruimte om ook het onderwerp te verdiepen. Vorig jaar hebben we enkele interviews met Brinkerhoff gedaan en op dit moment werken we aan een publicatie om deze methode breder bekend te maken. Doordat we structureel met studenten samenwerken, wordt dit mogelijk. Er zijn telkens nieuwe studenten. Soms maar twee, soms wel zes. We bouwen samen aan iets wat steeds verder groeit."

Speeltuin

Na afloop van het gesprek laat ik mijn gedachten de vrije loop. Wat is nu het geheim van de Studentenbende? Ik geloof dat ik er geen eenduidig antwoord op kan geven. Dan moet ik denken aan Hans Teeuwen, die tijdens een show eens zei: "Dat is een gevoel, dat kun je niet uitleggen ...". Misschien is dat het wel. Al denk ik dat de sleutel tot het antwoord te vinden is in de inleiding. Daar liet ik de term speeltuin vallen. Ik denk dat dat een sterke metafoor is voor het succes van de Studentenbende. Als kind voelde ik me heel vrij in de speeltuin, omdat er zoveel mogelijkheden waren. In feite gold dat voor mijn stage net zo. Datzelfde gevoel van vrijheid. De vrijheid om mijn werk zo in te delen als ik dat wilde; om met collega's mee te doen in projecten. Zo kon ik mezelf ontdekken, als mens en als professional. Tegelijkertijd kreeg ik met die vrijheid ook veel verantwoordelijkheid. Eigenaarschap over mijn eigen project; omgaan met een klant; diens organisatie begrijpen. Op het moment van schrijven zit ik in een appelboom van een stagiaire (*Karlijn Stevens, zie kader rechts*). Ik vind het bijzonder tof om te zien hoe zij zich ontwikkelt als professional. Zo kan ik als oud-Studentenbendelid bijdragen aan de ontwikkeling van de nieuwe lichting.

Derk: Zelf begon ik als stagiair bij K&S. Door dit gesprek realiseer ik me eens te meer dat K&S voor een student een (professionele) speeltuin is. Je vindt er de ruimte om jezelf te ontdekken als mens en als professional. Het is wel een kunst om te gaan met die vrijheid. Je bent gelijkwaardig verbonden met collega's. Daarom tel je volledig mee.

Karlijn Stevens: K&S brengt mij een heel palet aan experts, waardoor ik zelf nieuwe kleuren kan mengen en maken. Ik mag hier mijn nieuwsgierigheid volledig de vrije loop laten gaan. Door in gesprek te gaan, mijn eigen onderzoek te doen en mee te lopen met collega's kom ik erachter waar mijn talenten liggen. En hoe ik me als professional verder wil ontwikkelen.